

Ο ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΩΣ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πρόεδρος ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ.

In English: THE NURSE AS THE PATIENT'S ADVOCATE

*Ioannis G. Koutelekos**Assistant Professor, University of West Attica, Department of Nursing, President of GORNA*

DOI: 10.5281/zenodo.5841982

Cite as: Koutelekos, Ioannis. (2021). THE NURSE AS THE PATIENT'S ADVOCATE. Perioperative nursing (GORNA), E-ISSN:2241-3634, 10(3), 131–132. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5841982>

Η συνηγορία δηλώνεται στα λατινικά με τον όρο «advocacy» που σημαίνει ότι καλούμαι να μιλήσω υπέρ ή εκ μέρους κάποιου ατόμου ως μάρτυρας ή συνήγορος.¹ Στα ελληνικά, η σημασία αρχικά του όρου ενέχει νομική έννοια, που αναφέρεται στην «...υπεράσπιση διαδίκου την οποία αναλαμβάνει ο συνήγορος στο δικαστήριο και παράλληλα έχει σημασία που υποδηλώνει θερμή υποστήριξη ενός προσώπου ή μιας υπόθεσης ή άποψης...».²

Η συνηγορία έχει περιγραφεί ως μια ενέργεια που βοηθάει στην κάλυψη των ανεκπλήρωτων αναγκών του ασθενούς και μπορεί να περιλαμβάνει την ενημέρωση, την προστασία και την συνομιλία με τους ασθενείς.^{3,4} Περιγράφεται επίσης ως μια κατάσταση στην οποία γίνονται απτά τα αιτήματα, που βιώνει ο ασθενής, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα στον νοσηλευτή να ανταποκριθεί στις επιλογές, τις ανάγκες του ασθενούς, προστατεύοντάς τον από ακατάλληλες πρακτικές.⁵ Η προέλευση του όρου συνηγορία στη νοσηλευτική πηγάζει από το Αμερικανικό Κίνημα Πολιτικών Δικαιωμάτων, όπου μια Αμερικανίδα δικηγόρος, παρουσίασε και πρότεινε στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ασθενούς, ότι οι νοσηλευτές χρειάζονται να ενεργούν ως Συνήγοροι των Δικαιωμάτων του Ασθενούς.^{6,7}

Ο νοσηλευτής ως συνήγορος υπερασπίζει τα δικαιώματα του ασθενούς, αφού τον ενημερώνει για αυτά, προλαμβάνει περαιτέρω κακοτοπιές που μπορούν να του συμβούν, αναφέρει οποιασδήποτε παραβίαση

που του επιφέρει βλάβη, επιβεβαιώνει ότι κατανοεί τα δικαιώματα του. Έτσι ο νοσηλευτής ως συνήγορος προασπίζει τα ανθρώπινα και ηθικά δικαιώματα του ασθενούς.⁸

Το θεωρητικό υπόβαθρο που αφορά τη συνηγορία στη νοσηλευτική στηρίζεται σε φιλοσοφικές βάσεις, όπως αυτές καταγράφονται από τους αντίστοιχους συγγραφείς.^{9,10,11} Αυτές οι φιλοσοφικές αρχές της συνηγορίας στη νοσηλευτική βασίζονται στην πεποίθηση ότι η αυτονομία δίνει σε όλους τους ανθρώπους το δικαίωμα να επιλέγουν τις δικές τους ενέργειες. Σύμφωνα με τον Curtin,⁹ ο νοσηλευτής θα πρέπει να βλέπει τον ασθενή ως ένα μοναδικό άνθρωπο και να τον υποστηρίξει καλύπτοντας τις φιλοσοφικές και υπαρξιακές τους αναζητήσεις, ενώ οι Gadow,¹⁰ και Kohneke,¹¹ τονίζουν ότι ο νοσηλευτής χρειάζεται να προσφέρει πληροφόρηση και υποστήριξη, διευκολύνοντας έτσι τους ασθενείς στη λήψη κατάλληλων αποφάσεων.

Η προσέγγιση της έννοιας του νοσηλευτή ως συνήγορος του ασθενούς έχει μελετηθεί και δίνει τα βασικά χαρακτηριστικά της υπεράσπισης των ασθενών, δηλαδή τη διασφάλιση της αυτονομίας του ασθενούς, ενεργώντας για λογαριασμό των ασθενών και προωθώντας την κοινωνική δικαιοσύνη στην υγειονομική περίθαλψη. Η συνηγορία των ασθενών στηρίζεται στην εκτίμηση, ενημέρωση και στην μεσολάβηση.^{12,13}

Η συνηγορία για τους ασθενείς μπορεί να ενέχει

τόσο θετικές όσο και αρνητικές συνέπειες. Συγκεκριμένα η επιτυχής συνηγορία των ασθενών δημιουργεί θετικά αποτελέσματα στους νοσηλευτές, αφού τους αυξάνει την επαγγελματική ικανοποίηση, την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση, ενώ τους κάνει να διατηρούν το αίσθημα της προσωπικής ακεραιότητας και των ηθικών αρχών. Οι αρνητικές συνέπειες της συνηγορίας των ασθενών μπορεί να οδηγήσουν σε απώλεια της επαγγελματικής φήμης, των φιλικών, συναδελφικών σχέσεων, να αποδυναμώσουν την αυτοεκτίμηση, αλλά και να δημιουργήσουν συγκρούσεις που οδηγούν σε ηθική κατάπτωση και σε πυροδότηση πολλών ηθικών διλημάτων, που μπορούν ακόμα να επιφέρουν οικονομικές και επαγγελματικές απώλειες ή και απομάκρυνση από τον επαγγελματικό στίβο.^{12,13} Η επιστήμη της Νοσηλευτικής έχει προσδιορίσει το ρόλο του συνηγόρου ως κεντρικό στην καθημερινή νοσηλευτική πρακτική, προκειμένου να υπερασπίσει τους ασθενείς. Άλλωστε η αποτελεσματική χρήση της συνηγορίας μπορεί ενδεχομένως να μειώσει τα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Oxford English Dictionary. Advocacy. Available at: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/advocacy>. Accessed at: 15/06/2021.
2. Πύλη για Την Ελληνική Γλώσσα. Διαθέσιμο στο: https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1. Ημερ. πρόσβασης:10/8/2021.
3. Hanks RG. The lived experience of nursing advocacy. *Nurs Ethics*.2008; 15(4):468-477.
4. Hanks RG. The medical-surgical nurse perspective of advocate role. *Nurs Forum*. 2010; 45(2):97-107.
5. Vaartio H, Leino-Kilpi H, Salanterä S, Suominen T. Nursing advocacy— How it is defined by patients and nurses, what does it involve and how is it experienced. *Scand J Caring Sci*. 2006; 20(3):282-292.
6. Schroeter K. Advocacy in perioperative nursing practice. *AORN J*. 2000; 71(6):1207-1222.
7. Annas GJ. The patient rights advocate: Can nurses effectively fill the role? *Superv Nurse*. 1974;5(7):20-25.
8. Βελονάκη ΒΣ. Εισαγωγή στη Νοσηλευτική: Νομική και Ηθική Ευθύνη στη Νοσηλευτική. Διαθέσιμο στο: <https://eclass.uoa.gr > modules > document > dow...> Ημερομηνία πρόσβασης:10/8/2021.
9. Curtin LL. The nurse as advocate: a philosophical foundation for nursing. *Advances in Nursing Science*.1979; 1(3): 1-10.
10. Gadow S. Existential advocacy: philosophical foundations of nursing. *NLN publications*.1990; 20(2294): 41-51.
11. Kohnke MF. Advocacy: What is it? *Nurs Health Care official publication of the National League for Nursing*.1982; 3(6):314-318.
12. Bu X, Jezewski MA. Developing a mid-range theory of patient advocacy through concept analysis. *J Adv Nurs*.2007; 57(1):101-110.
13. Baldwin MA. Patient advocacy: A concept analysis. *Nurs Stand*. 2003; 17(21):33-39.
14. Hanks R. Development of a protective nursing advocacy instrument. *Nursing Ethics*.2010; 17(2): 255–267.
15. Snoball J. Asking nurses about advocating for patients: “Reactive” and “proactive” accounts. *Journal of Advanced Nursing*.1996; 24(1): 67–75.
16. Foley B, Minick P, Kee C. Nursing advocacy during a military operation. *Western Journal of Nursing Research*.2000; 22(4):492–507.